

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

МАТЕРІАЛИ
круглого столу (вебінару)

**«ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ, РЕАГУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ
НАСЛІДКІВ»**

23 лютого 2023 року
Харків

ПОРЯДОК ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

Рубан А.В., к.н. з держ.упр., НУЦЗ України

Для того щоб на підприємстві попередити небезпечні аварійні ситуації, оцінити ризики виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, прийняти ефективні управлінські рішення щодо мінімізації наслідків можливого небезпечного впливу на виробництво, населення і навколишнє середовище, а також задля приведення службової документації відповідно до вимог законодавства України необхідно провести оцінку або ідентифікацію.

Ідентифікація – це оцінка небезпечних чинників, можливих джерел виникнення небезпеки, на підставі яких, відбувається визначення об'єктів підвищеної небезпеки.

Під час проведення процедури ідентифікації ПНО розглядаються і враховуються внутрішні та зовнішні фактори небезпеки.

Внутрішні фактори небезпеки зумовлені аварійним станом будівель, споруд, особливостями технологічних процесів об'єкта та речовин, що виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються на його території.

Зовнішні – безпосередньо не пов'язані з функціонуванням об'єкта, однак, за певних умов, можуть ініціювати виникнення надзвичайних ситуацій та негативно впливати на їх розвиток. Це, наприклад, природні явища або аварії на об'єктах, що розташовуються у безпосередній близькості. За результатами аналізу визначається наявність або відсутність джерел небезпеки, і їх можливі рівні.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13.09.2022 р. №1030 «Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки»:

затверджено Порядок ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки та ведення їх обліку (далі – Порядок), який визначає процедуру віднесення об'єктів, в яких використовується, переробляється, виготовляється, транспортується, зберігається одна або кілька небезпечних речовин, до об'єктів підвищеної небезпеки відповідного класу;

зобов'язано Державну службу з надзвичайних ситуацій забезпечити ведення обліку об'єктів підвищеної небезпеки та ведення Державного реєстру об'єктів підвищеної небезпеки;

визнано такими, що втратили чинність, ряд постанов Кабінету Міністрів України, зокрема постанова КМУ від 11.07.2002 р. №956 «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки».

У Порядку зазначено, що ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки (далі – ОПН) проводиться юридичними або фізичними особами – підприємцями (далі – суб'єкт господарювання) стосовно об'єктів, які перебувають у їх власності або користуванні.

Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки стосовно об'єктів, які проектуються, проводиться замовниками будівництва.

Ідентифікація ОПН проводиться з метою оцінювання впливу небезпеки від небезпечних речовин на здоров'я людини, об'єкти інфраструктури та навколишнє природне середовище. Дано визначення таких термінів, як «державний електронний реєстр об'єктів підвищеної небезпеки»; «категорія небезпеки»; «клас небезпеки небезпечної речовини» («клас небезпечної речовини»); «повідомлення про результати ідентифікації об'єкта підвищеної небезпеки».

Визначено три етапи проведення ідентифікації ОПН:

Складання переліку небезпечних речовин за індивідуальними назвами, класами небезпечних речовин та категоріями небезпеки, що розміщені або можуть розміщатися на об'єкті згідно з проектною та технічною документацією.

Складання переліку розташованих у межах об'єкта установок, сховищ (резервуарів, посудин), трубопроводів, машин, агрегатів, технологічного устаткування (обладнання), споруд, виробничих одиниць, які містять небезпечні речовини.

Визначення маси небезпечної речовини в кожній окремій виробничій одиниці та проведення розрахунку загальної маси небезпечних речовин окремо для кожної індивідуальної назви небезпечної речовини.

Інформація, визначена на кожному з трьох етапів ідентифікації, вноситься до Державного електронного реєстру об'єктів підвищеної безпеки (далі – Реєстр).

До введення в дію Реєстру за результатами ідентифікації суб'єктом господарювання складається повідомлення за формою ОПН-1, яке подається (разом з розрахунково-пояснювальною запискою) до ДСНС або її територіального органу за місцезнаходженням об'єкта.

Після отримання від суб'єкта господарювання повідомлення про результати ідентифікації приймається рішення про віднесення (невіднесення) об'єкта до ОПН, про що інформується суб'єкт господарювання та відповідні державні органи.

Для об'єктів, які проєктуються, ідентифікацію ОПН повинно бути проведено до затвердження проєктної документації.

Для ОПН, що включені до Реєстру, до введення в дію цього Порядку суб'єкти господарювання, які їх експлуатують, протягом року після введення в дію цього Порядку проводять їх ідентифікацію.

Затверджений Порядок доповнено додатками:

Додаток 1 «Порогові маси небезпечних речовин для ідентифікації об'єктів підвищеної безпеки» (Таблиця 1 «Порогові маси небезпечних речовин за індивідуальними назвами»; Таблиця 2 «Порогові маси небезпечних речовин за класами небезпечних речовин та категоріями безпеки»; Таблиця 3, яка визначає п'ять категорій безпеки залежно від шляхів впливу на організм людини).

Для ідентифікації ОПН порогові маси небезпечних речовин установлюються за індивідуальними назвами для небезпечних речовин, які мають індивідуальні властивості, а також за класами небезпечних речовин та категоріями безпеки, які мають однорідні (подібні) індивідуальні властивості залежно від виду загроз, поєднані у секції.

Додаток 2 «Повідомлення про результати ідентифікації об'єктів підвищеної безпеки» (повідомлення за формою ОПН-1).

ЛІТЕРАТУРА

1. Закону України «Про об'єкти підвищеної безпеки» від 18.01.2001 № 2245-III.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2022 р. № 1030 «Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної безпеки».